

Ο πόνος στη ζωή του ανθρώπου (Απόστολος Παπαδημητρίου)

Categories : [ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ](#)

Date : Φεβρουαρίου 11, 2013

Σε περιόδους κρίσεως ο άνθρωπος εγκαταλείπει την ελαφρότητα και αρχίζει να στοχάζεται σοβαρά, εκτός και αν βιώνει έσχατη παρακμή και κατάρπωση. Η γενιά που οδήγησε τη χώρα μας σε παρακμή, η δική μου γενιά, έζησε τη φρίκη του πολέμου ή, τουλάχιστον, γεύτηκε τη στέρηση και τις συνέπειές της. Κατάφερε όμως, χάρη στις ψυχικές δυνάμεις που διέθετε, αρχικά να ορθοποδήσει και στη συνέχεια να παλέψει με τις αντιξοότητες και να δημιουργήσει. Και τότε, που άρχισε να γεύεται τα αγαθά των κόπων της άλλαξε φιλοσοφία. Το σύνθημα «να μη ζήσουν τα παιδιά μου ό,τι έζησα εγώ» κατέστη κυρίαρχο. Αν εννοούσαμε μόνο τον πόλεμο, ασφαλώς η ευχή μας ήταν αγαθή. Εννοούσαμε όμως και πολλά άλλα: Να μη κουραστούν τα παιδιά μας, να μη συναντήσουν δυσκολίες, να μη γευτούν την κοινωνική αδικία, να μη τους λείψει τίποτε! Ευχές κούφιας και ανόητης, που οδήγησαν τη νέα γενιά στην πλαδαρότητα, παντελώς γυμνή από εφόδια για τη βιοπάλη!

Ας εξετάσουμε, τώρα που η κρίση απειλεί την ίδια την υπόστασή μας, τα πράγματα νηφάλια. Γενιές προγόνων μας έζησαν κατ' επανάληψη τη φρίκη του πολέμου. Οικογένειες ξεκληρίστηκαν, πληθυσμοί πήραν τον δρόμο της προσφυγιάς για μία ή περισσότερες φορές. Γεύτηκαν παντοίες στερήσεις, την πείνα, το κρύο, την περιφρόνηση εκείνων που τους υποδέχτηκαν. Κατάφεραν όμως να σταθούν στα πόδια τους και να παλέψουν, επειδή, όπως έγραψε ο εθνικός μας ποιητής, ο ξεχασμένος πλέον Διονύσιος Σολωμός,

Χαρές και πλούτη κι αν χαθούν και τα βασίλεια κι όλα,

τίποτα δεν είναι αν στητή μένει η ψυχή κι ολόρθη.

Δυστυχώς η νέα φιλοσοφία, την οποία υιοθετήσαμε από τις αρχές της δεκαετίας του

1960 μας οδήγησε αλλού. Υποκαταστήσαμε πρότυπα, οράματα, ιδανικά με νέα. Η οικονομική ευμάρεια και η ικανοποίηση δι' αυτής των ποικίλων βιοτικών αναγκών που καλλιεργεί η σύγχρονη κοινωνία του καταναλωτισμού, κατέστη μοναδικός στόχος. Και φυσικό ήταν να πιπιλίζουμε ευκαίρως ακαίρως το «γνωμικό»: «Με τον σταυρό στον ώμο δεν μπορείς να προκόψεις». Και εννοούσαμε ως προκοπή τον πλουτισμό! Η ασκητική θεώρηση του βίου, θεμέλιο της κοινωνικής διδασκαλίας της Εκκλησίας, φάνταζε πλέον επικίνδυνος αναχρονισμός. Σ' εκείνους που έδειχναν να πολεμούν το κατεστημένο, με το οποίο ταύτιζαν την Εκκλησία του Χριστού, προστέθηκαν και υποστηρικτές του κατεστημένου. ΟΙ πρώτοι έφθασαν να κατηγορήσουν την Εκκλησία, επειδή τάχα καλλιεργεί δουλόφρονες χαρακτήρες και με τη διδασκαλία περί υπομονής και υποταγής στην κοσμική εξουσία με αντάλλαγμα απολαβές σε μιαν άλλη ζωή, ανύπαρκτη για τους υλιστές. ΟΙ άλλοι αισθανόμενοι αυτάρκειες ως έχοντες πλέον ικανοποιητική οικονομική επιφάνεια, θεώρησαν περιττή την πίστη στο Θεό, ο οποίος, δια της Εκκλησίας του, δεν έδωσε την παραμικρή αφορμή παρεξηγήσεως των εντολών του. Ο άνθρωπος δεν σώζεται δια της υποταγής και δουλοφροσύνης, αλλά με την έξοδο από το εγώ του και τη συνάντηση με τον πάσχοντα συνάνθρωπό του. Τι λοιπόν συνέβη; ΟΙ εχθροί της Εκκλησίας δεν έχουν μελετήσει τη διδασκαλία της ή μήπως εμείς στρεβλώσαμε αυτήν και δίνουμε διαρκώς αφορμές για πολεμική; Και τα δύο αληθεύουν.

Τώρα τι κάνουμε; Οι πολέμιοι της Εκκλησίας φαίνονται πλέον κουρασμένοι. Οι ιδεολογίες έχουν καταρρεύσει στα τέλη του 20^{ου} αιώνα. Οι ελπίδες για καλύτερο κόσμο με ειρήνη και δικαιοσύνη έχουν εξανεμιστεί. Και οι άλλες του επιστημονικού μεσσιανισμού, για έναν κόσμο χωρίς σωματικό πόνο καταποντίστηκαν. ΚΙ ας μην εξετάζουμε εγωπαθώς τις στατιστικές στα πλαίσια των κοινωνιών της αφθονίας, οι οποίες ευημερούν υλικά χάρη στην ληστρική αρπαγή των πόρων των λαών της φρικτής υλικής απορίας. Είναι ζήτημα, αν 500 εκατομμύρια ευημερούν υλικώς, έναντι 6 δισεκατομμυρίων που δια βίου υποφέρουν από ασύλληπτη σε μας ανέχεια!

Ποιος εξαπάτησε τον κόσμο; Ο Χριστός, που τόνισε ότι τους φτωχούς θα τους έχετε πάντοτε, ή οι κοινωνικοί επαναστάτες, αστοί και μαρξιστές, που επαγγέλθηκαν έναν κόσμο ελευθερίας και ισότητας; Ποιος εξαπάτησε τον κόσμο; Ο Χριστός, που τόνισε ότι θα έχουν θλίψη, όσοι πιστέψουν σ' Αυτόν, ή οι άλλοι που επαγγέλθηκαν ότι θα εξαλείψουν τη θλίψη από τον πλανήτη; Αλλά γιατί είναι τρομακτικά ανεπιθύμητοι ο πόνος και η θλίψη από τον άνθρωπο της αποστασίας; Επειδή όχι απλώς δεν αγωνίζεται να κρατήσει την ψυχή του ολόρθη, αλλά επειδή αρνήθηκε και την ύπαρξή της, διατηρώντας μόνο κάποια παράγωγά της όπως ψυχολογία και ψυχιατρική! Ο σωματικός πόνος είναι σωτήριος για τον οργανισμό. Ο ψυχικός είναι σωτήριος για

τον καθ' όλου άνθρωπο, τον οποίο ο υλισμός υποβίβασε από κορωνίδα της δημιουργίας σε τυχαίο σχηματισμό της εξέλιξης, την οποία συγκαλυμμένα, ίνα μη μιανθώσιν, λατρεύουν ως θεότητα οι αρνητές του Δημιουργού. Ο ψυχικός πόνος είναι το αντίδοτο της ανίας τόνισε η Τατιάνα Γκορίτσεβα, καθηγήτρια μαρξιστικής φιλοσοφίας αρχικά, η οποία περιπλανήθηκε σε αρκετούς -ισμούς, πριν καταλήξει στην Ορθοδοξία. Όταν ο πόνος βιώνεται με υπομονή και ελπίδα, κρατά την ψυχή στητή κι ολόρθη, ικανή να παλέψει, για να ξεπεράσει τις δυσκολίες, να δημιουργήσει πνευματικό πολιτισμό, να σχηματίσει με τους άλλους κοινωνία προσώπων. Όταν εξοβελίζεται ο πόνος, τότε η ανία καθίσταται μόνιμος συνοδός. Και αυτή φέρνει με μαθηματική ακρίβεια το υπαρξιακό κενό, μας οδηγεί σε βίο χωρίς νόημα. Είναι αυτός ο δυτικός τρόπος βίου. Και είναι το υπαρξιακό κενό η τιμωρία των απλήστων για υλικά αγαθά. Σπάνια οι εμφανιζόμενοι ως εχθροί του συστήματος αναλύουν τις οδυνηρές συνέπειες εκ του τρόπου αυτού βιοτής. Περιορίζονται στην καταδίκη της κοινωνικής αδικίας. Αλλά ο απλήστος αστός είναι συνάμα θύτης και θύμα! Αυτό μόνο η Εκκλησία διδάσκει προτρέποντας συνάμα στο «μη θησαυρίζετε θησαυρούς επί της γης». Οι Πατέρες της Εκκλησίας επιτίθενται κατά των αδίκων πλουσίων, αλλά και τους ελεεινολογούν.

Συνειδητοποιούμε τώρα το κακό που προκάλέσαμε στη νέα γενιά; Δεν τους μιλήσαμε για την ψυχή τους. Και τώρα μπροστά στη δοκιμασία εκ της καταρρεύσεως των ονείρων, εκ της ανεργίας και της ανάγκης να προσαρμοστούν σε τρόπο βίου πολύ διαφορετικό από αυτόν που τους υποδείξαμε φροντίζοντας να μην τους λείπει τίποτε, κλαψουρίζουμε: Καλά εμείς ζήσαμε τη φτώχεια και τη στέρηση στα παιδικά μας χρόνια και θα προσαρμοστούμε, αλλά τα παιδιά μας;

Και τα παιδιά θα προσαρμοστούν σε μεγάλο βαθμό, αρκεί να ανακαλύψουν την ψυχή και τη δύναμή της. Στο τέλος θα τα καταφέρουν να ορθοποδήσουν και να ξεκινήσουν την πορεία επανόδου στον κόσμο εκείνο που εμείς προδώσαμε, για να μετατραπούμε σε ανθρώπους καταναλωτές. Αναγκαία όμως προϋπόθεση είναι η αποδοχή του πόνου, διότι η βίωση του υπαρξιακού κενού τίποτε το καλό δεν εγγυάται όχι για τη μέλλουσα ζωή αλλά ούτε και γι' αυτόν τον πρόσκαιρο βίο.

«ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ»

ΣΧΕΤΙΚΑ:

[Ο πόνος \(μοναχός Μωυσής Αγιορείτης\)](#)

[Θεολογική θεώρηση του πόνου \(πρωτοπρ. Γεώργιος Μεταλληνός\)](#)

[Το αντίδοτο του ψυχικού πόνου \(μοναχός Μωυσής Αγιορείτης\)](#)

[Ο πόνος στη ζωή μας \(Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης π. Γεώργιος Καψάνης, Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους\)](#)

[Το μυστήριο του πόνου \(Μοναχός Μωυσής Αγιορείτης\)](#)